

Název studie Osobnost mediků

Autor posudku Lucie Fajkošová

Posuzovaný článek se zabývá osobnostními rysy u mediků a jejich odlišností oproti neselektované populaci. Studie přináší potěšitelné výsledky o pozitivních rysech osobnosti lékařů. Kladně hodnotím dostatečné vysvětlení konceptů, které jsou testovány jednotlivými měřicími nástroji. Například autoři definují vlastnosti v Eysenckově dotazníku a dále přibližují rozdíly mezi chováním typu A a B, vysvětlení iritability, hostility a další. Vítám také seznámení čtenáře s tím, jaké statistické metody byly použity k analýze dat. Ovšem nepoužití určité techniky kvůli komplikovanosti není dobrým důvodem. Velikost vzorku také hodnotím plusově.

První nedostatky studie spatřuji již v úvodní části. Teoretická část by měla dostatečně podkládat hypotézy a odkazovat se na odborné zdroje. Autoři uvádí pouze jeden odborný zdroj, který nesouvisí s hypotézami práce. Tato část působí nedotaženě a neodborně.

Co se týká cíle a výzkumné otázky, zde vidím nejpodstatnější nedostatky. V cíli práce autoři zmiňují, že sledovali některé rysy, které mohou mít vliv na pozdější práci lékaře. Chybí mi zde přesný výčet rysů, který by byl podložený literaturou a dále zdůvodnění, proč mohou mít vliv na práci lékaře. Cílem ovšem jistě není „sledování rysů“, tudíž je nevhodně formulován. Výzkumná otázka není vůbec položena. Autoři formulují tvrzení o svém očekávání (v části Výzkumná otázka), které se zdá svým charakterem být spíše hypotézou (přesněji třemi hypotézami), ovšem nesprávně formulovanými, například chybně v minulém čase. Ani toto očekávání ale není nijak podloženo literaturou. Dále data, na která se autoři zaměřovali – rozdíly mezi muži a ženami, trend vývoje a další – nejsou vůbec zmíněny v hypotézách nebo výzkumných otázkách. Chybí mi jednoznačné uvedení základní populace, nezávislých a závislých proměnných a jejich operacionalizace.

Velikost vzorku je dostatečná a pokud by měly být výsledky generalizovány na lékaře, jak je uvedeno až v diskusi, zdá se být reprezentativní.

K statistickému zpracování dat mohu vytknout například nestanovení důvodu hranice „vlastností, které jsou nežádoucí pro lékaře“ na hladině $1 - 1,5$ SD od průměru neselektované populace. Zdá se, že si autoři odchylku stanovili sami bez jakéhokoliv podložení správnosti tohoto rozhodnutí. Dále jsou tabulky nepřehledné, není odůvodněno rozdělení na muže a ženy, hodnoty v poli „celkem“ neodpovídají součtu hodnot ve sloupcích (N), hladina statistické významnosti je v tabulce 3 uvedena jen u některých měřených proměnných. Pokud nějaké hodnoty byly u mužů statisticky nesignifikantní, mohli autoři uvést p, které jim vyšlo. Uvítala bych uvedení velikosti účinku, jelikož rozdíly v měřených vlastnostech mezi skupinami mediků a neselektované populace byly relativně nízké (pokud byla škála měření od + 100 po - 100, jak uvádí autoři).

Objevují se také chyby z nepřesnosti. Jedná se o překlepy a nedostatky v citování. Například rok při citování Eysenckova dotazníku je v seznamu literatury nesprávně umístěn až na konci citace. Dále citace v textu Horvát, Frantík a Kožená obsahuje rok 1983, v seznamu literatury 1953. Ještě zmíním rozdílně uvedené jméno v citaci

v textu oproti bibliografii – Wagner, Wainer.

Diskusi hodnotím v porovnání s ostatními částmi práce kladně. Jsou zde stručně shrnuty výsledky výzkumu a doporučná další cesta bádání.

Celkově na mě bohužel výzkum působí jako nepříliš promyšlený a objevují se zde základní nedostatky. Převážně nejasně formulované hypotézy, výzkumné otázky a cíl práce. Dále zcela nepřiměřený teoretický úvod studie uvedené v recenzovaném psychologickém časopise.

Silné stránky (za co chválit)

- Precizní vysvětlení konceptů, které jsou testovány jednotlivými měřicími nástroji (chování typu A atd.)
- Velikost vzorku
- Ověření validity dotazníku
- Seznámení čtenáře s použitými statistickými testy

Slabé stránky (náměty na zlepšení)

- Nedostatečné podepření výzkumu o odborné zdroje
 - Nestanovené hypotézy a výzkumné otázky
 - Neodborně formulovaný cíl práce
 - Neupozornění na nesignifikantní výsledky
-

Otázky pro autora studie

1. Z jakého důvodu neuvádíte odborné zdroje, které by podepřely vaše očekávání?
 2. Jaké jsou výzkumné otázky?
 3. Jaké jsou hypotézy?
 4. Jaký je cíl práce?
 5. Z jakého důvodu neuvádíte statistickou významnost výsledků u mužů a žen celkem, pouze u mužů zvlášť a žen zvlášť?
-